

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4Cdo/82/2020
Identifikačné číslo spisu: 1411210305
Dátum vydania rozhodnutia: 25.03.2021
Meno a priezvisko: JUDr. Gabriela Klenková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2021:1411210305.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu H. Q.K. V., bývajúceho v O., Q.. W. I. XX, zastúpeného JUDr. Ľubomírom Schweighoferom, advokátom so sídlom v Bratislave, Šafárikovo nám. 2, proti žalovanému Stavebnému bytovému družstvu Bratislava IV, so sídlom v Bratislave, Polianky 9, IČO: 00 169 731, zastúpenému JUDr. Janou Kocandovou, advokátkou so sídlom v Bratislave, Jungmannova 8, o zaplatenie náhrady mzdy 54.974,65 eura brutto titulom prekážok na strane zamestnávateľa s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Bratislava IV pod sp. zn. 7 C 248/2011, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 22. mája 2019 sp. zn. 4 Co 261/2018, takto

rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 4 Co261/2018-574 z 22. mája 2019 a rozsudok Okresného súdu Bratislava IV č. k. 7C248/2011-455 z 28. decembra 2017 z r u š u j e a v e c v r a c i a Okresnému súdu Bratislava IV na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava IV (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom č. k. 7 C 248/2011-455 z 28. decembra 2017 uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi titulom náhrady mzdy sumu vo výške 54.974,65 eura brutto spolu s úrokom z omeškania vo výške 9 % ročne zo sumy 2.417,53 eura brutto odo dňa 13.9.2009 do zaplatenia, zo sumy 2.919,84 eura brutto odo dňa 13.10.2009 do zaplatenia, zo sumy 2.919,84 eura brutto odo dňa 13.11.2009 do zaplatenia, zo sumy 2.919,84 eura brutto odo dňa 13.12.2009 do zaplatenia, zo sumy 2.919,84 eura brutto odo dňa 13.1.2010 do zaplatenia, zo sumy 2.919,84 eura brutto odo dňa 13.2.2010 do zaplatenia, zo sumy 2.919,84 eura brutto odo dňa 13.3.2010 do zaplatenia, zo sumy 2.919,84 eura brutto odo dňa 13.4.2010 do zaplatenia, zo sumy 2.919,84 eura brutto odo dňa 13.5.2010 do zaplatenia, zo sumy 2.919,84 eura brutto odo dňa 13.6.2010 do zaplatenia, zo sumy 2.919,84 eura brutto odo dňa 13.7.2010 do zaplatenia, zo sumy 2.919,84 eura brutto odo dňa 13.8.2010 do zaplatenia, zo sumy 2.919,84 eura brutto odo dňa 13.9.2010 do zaplatenia, zo sumy 2.919,84 eura brutto odo dňa 13.10.2010 do zaplatenia, zo sumy 2.919,84 eura brutto odo dňa 13.11.2010 do zaplatenia, zo sumy 2.919,84 eura brutto odo dňa 13.12.2010 do zaplatenia, zo sumy 2.919,84 eura brutto odo dňa 13.1.2011 do zaplatenia, zo sumy 2.919,84 eura brutto odo dňa 13.2.2011 do zaplatenia, zo sumy 2.919,84 eura brutto odo dňa 13.3.2011 do zaplatenia, všetko do 15 dní odo dňa

právoplatnosti rozsudku. Žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania voči žalovanému v rozsahu 100 %.

1.1. V odôvodnení poukázal na zistený skutkový stav, citoval ustanovenia § 62 ods. 1, § 134 ods. 1-3, § 142 ods. 3 Zákonníka práce a § 81 Zákonníka práce platného v znení k 27. januáru 2010, ako aj § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka a uviedol, že predmetom sporu bol nárok žalobcu na náhradu mzdy vo výške 54 974,65 eura brutto s príslušenstvom z titulu prekážok na strane zamestnávateľa za obdobie 18 mesiacov a 18 pracovných dní (od 6. augusta 2009 do 28. februára 2011). Rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 Obo 225/2005 bolo právoplatne určené, že uznesenie náhradného zhromaždenia delegátov žalovaného zo 17. januára 2004, ktorým bol žalobca odvolaný z funkcie člena predstavenstva, je neplatné. Rozsudkom Okresného súdu Bratislava IV č. k. 12 C 49/2004-264 z 11. marca 2008 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Bratislave č. k. 15 Co 253/2008-335 zo 17. júna 2009, právoplatným 5. augusta 2009, bolo určené, že skončenie pracovného pomeru žalobcu u žalovaného dané mu listom z 30. januára 2004 doručeným žalobcovi dňa 3. februára 2004, je neplatné. Zohľadnil, že od právoplatnosti rozsudku o určení neplatnosti skončenia pracovného pomeru so žalobcom až do uplynutia výpovednej doby, žalovaný žiadnym spôsobom nevyzval žalobcu na nastúpenie do práce, neprideľoval mu prácu a neumožnil mu túto prácu vykonávať už od roku 2004. Z obsahu opakovaných podaní žalobcu mal za preukázané, že žalobca sa práce u žalovaného domáhal cestou právneho zástupcu. Žalovaný teda nerešpektoval rozhodnutie Okresného súdu Bratislava IV a obsadil na pracovné miesto prislúchajúce žalobcovi inou osobou. Poukázal na stanovky žalovaného platné v danom období a uviedol, že pracovný pomer žalobcu u žalovaného neskončil ani voľbou nového predsedu družstva, ani uplynutím volebného obdobia žalobcu ako predsedu družstva, resp. člena predstavenstva. Pri určení výšky náhrady mzdy vychádzal z výšky priemerného mesačného zárobku predsedu družstva žalovaného v období apríl - jún / 2009 v sume 2 919,84 eura podľa znaleckého posudku X.. H. J. č. 22/2016 (za obdobie 6. augusta 2009 do 28. februára 2011 celkom vo výške 54.974,65 eura brutto). Neprihliadol na súkromný znalecký posudok č. 20/2017 predložený žalovaným, nakoľko považoval za irelevantné zaoberať sa domnienkami a ničím nepodloženými hypotézami, či by žalobca vykonával alebo nevykonával funkciu predsedu družstva od 1. novembra 2006, alebo či by vykonával inú pracovnú pozíciu. Až okamžitým skončením pracovného pomeru zo strany žalovaného prestal žalobca vykonávať funkciu predsedu predstavenstva. Výslovil, že preukázaná skutočnosť, že žalobca v rozhodnom období z dôvodu existencie prekážok v práci na strane žalovaného pracoval v inej firme, nemá právny význam vo vzťahu k priznanej náhrade mzdy pre prekážky v práci na strane zamestnávateľa. Žalobcovi priznal náhradu mzdy celkom vo výške 54.974,65 eura spolu s príslušným úrokom z omeškania v súlade s § 1 ods. 2 Zákonníka práce a § 517 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka a Nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z. v znení neskorších predpisov. Konštatoval, že nevyplatenie žalobcom požadovanej náhrady mzdy za sporné obdobie v lehote splatnosti malo za následok omeškanie zamestnávateľa (žalovaného), a preto vznikol žalobcovi nárok na úrok z omeškania z včas nevyplatenej náhrady mzdy.

O nároku na náhradu trov konania rozhodol podľa § 151 v spojení s § 262 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“).

2. Krajský súd v Bratislave (ďalej len „odvolací súd“) na základe podaného odvolania žalovaným rozsudkom č. k. 4 Co 261/2018-574 z 22. mája 2019 rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdil. Žalobcovi priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

2.1. Stotožnil sa so zisteným skutkovým stavom veci, ako aj právnym posúdením veci. K odvolacím námietkam žalovaného uviedol, že neboli spôsobilé privodiť iný, než vyslovený právny názor o dôvodnosti uplatneného nároku. Konštatoval, že žalovaný žiadnym relevantným spôsobom nekonvalidoval stav, kedy žalobcovi neprideľoval prácu v zmysle pracovnej zmluvy, a to napriek vedomosti plynúcej z právoplatného rozhodnutia, že pracovný pomer žalobcu s ním trvá. Pre existenciu prekážok na strane zamestnávateľa patrí zamestnancovi náhrada mzdy. K namietanej výške poukázal na správnosť postupu súdu prvej inštancie, ktorý v súlade s § 134 ods. 3 Zákonníka práce aplikoval výšku o pravdepodobnom zárobku zamestnanca, keďže žalobca v čase rozhodnom pre účely rozhodnutia reálne u žalovaného nepracoval a mzdu nedostával, pričom vychádzal zo záverov znaleckého posudku č. 22/2016 znalkyne X.. H. J., ktoré považoval za správne. Podotkol, že žalovaný v rozpore so zásadou „vigilantibus iura scripta sunt“, nepostupoval starostlivo, keď pracovný pomer so žalobcom neukončil

žiadnym jednostranným právnym úkonom, spôsobujúcim skončenie pracovného pomeru, a preto jeho konanie nemôže požívať súdnu ochranu. Napadnutý rozsudok ako vecne správne potvrdil v súlade s § 387 ods. 1, 2 CSP.

O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol podľa § 378 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 CSP.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal žalovaný dovolanie, ktorého prípustnosť vyvodzoval z ustanovení § 420 písm. f) CSP a § 421 ods. 1 písm. b) CSP. Uviedol, že napadnuté rozhodnutie považuje za vecne aj právne nesprávne, s poukazom na zachovanie práva na spravodlivý proces (IV. ÚS 252/24). Namietal, že odvolací súd nezodpovedal základné právne otázky a to:

a) či možno od zamestnávateľa spravodlivo požadovať, aby platil zamestnancovi náhradu mzdy z titulu prekážok v práci, vypočítanú z priemerného zárobku predsedu družstva, ak by v skutočnosti nebol po skončení funkčného obdobia predsedu družstva a predsedu predstavenstva vykonával už ďalej funkciu družstva, ale mohol pracovať iba na niektorých z voľných pracovných pozícií, ktoré mal k dispozícii žalovaný,

b) či pre posúdenie náhrady mzdy zamestnanca z titulu prekážok v práci má vplyv aj to, že zamestnanec pracoval v konkurenčnej firme, a to nielen na pracovný pomer a to bez súhlasu zamestnávateľa,

c) či pre posúdenie náhrady mzdy zamestnanca z titulu prekážok v práci má vplyv aj to, že žalobca bol v čase trvania pracovného pomeru u žalovaného konateľom a spoločníkom obchodných spoločností s rovnakým predmetom podnikania; najmä ak žalobca vo vlastnom mene a na vlastný účet uzatváral obchody, ktoré súvisia s podnikateľskou činnosťou, zúčastňoval sa na podnikaní inej spoločnosti ako spoločník s neobmedzeným ručením, vykonával činnosť ako štatutárny orgán alebo člen štatutárneho orgánu alebo iného orgánu s rovnakým predmetom podnikania,

d) či neplatné odvolanie žalobcu ako člena predstavenstva ešte v roku 2003 má mať vplyv aj na náhradu mzdy z titulu prekážok v práci, kedy mzdové nároky zamestnanca sa v tomto konaní týkajú až obdobia od 6. augusta 2009 do 28. februára 2011, kedy prešlo ďalšie funkčné obdobie, kedy žalobca nekandidoval,

e) prečo sa súd prvej inštancie nevysporiadal s otázkou založenia pracovného pomeru voľbou u zamestnanca, ale len pracovnou zmluvou, ak išlo o volenú funkciu; žalobca až následne na základe voľby dostal aj pracovnú zmluvu. Spochybnil názor súdu prvej inštancie vo veci vedenej na Okresnom súde Bratislava IV pod sp. zn. 12 C 49/2004, ktorý mohol konať v omyle, resp., ktorý nevyhodnocoval, či bol pracovný pomer založený aj voľbou.

f) či žalobcovi prináleží v rámci mzdových nárokov aj odmena a iné pohyblivé zložky, ktoré nie sú nárokovateľnými zložkami, pretože záviseli od náročnosti práce, osobnej angažovanosti a zainteresovanosti daného predsedu družstva do vykonávanej práce a od jeho osobných výsledkov a podnetov majúcich vplyv na úspešný chod družstva; samotný žalobca si dával vyplatiť pohyblivé zložky mzdy v čase svojho pôsobenia, aj vtedy keď ich nemal predstavenstvom schválené.

Ďalej namietal, že súdy bez jasného zdôvodnenia prijali názor žalobcu a neakceptovali odvolacie námietky žalovaného. Riadne sa nevyporiadali s otázkou stanovenia pravdepodobných zárobkov zamestnanca, ale vychádzali len zo zárobku predsedu družstva. Nestotožnil sa so závermi súdov o zamietnutí návrhu na vykonanie dôkazu - znaleckého posudku vyhotoveného H. Z., a zároveň namietal nevykonanie aj ďalších, ním predložených dôkazov preukazujúcich činnosť žalobcu v konkurenčných firmách a možnosti zamestnávania žalobcu u žalovaného v spornom období. Navyše v rozpore s § 207 CSP súd nariadil znalecké dokazovanie bez návrhu strán sporu. Ďalej namietal nesprávny výklad § 470 ods. 2 CSP v súvislosti so sudcovskou koncentráciou konania, lebo podľa jeho názoru mu malo byť umožnené predložiť ďalšie dôkazy. Zároveň poukázal na to, že 8. novembra 2010 vyzval žalobcu, aby sa dostavil do sídla žalovaného v súvislosti s ponukou vhodnej práce, pričom žalobca sa nedostavil. Uzavrel, že odvolací súd posúdil predmetnú vec jednostranne, neobjektívne a v rozpore so zákonom a dobrými mravmi. Navrhol zrušiť rozhodnutia súdov nižších inštancií a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

4. Podaním z 2. októbra 2019 žalovaný predložil návrh na odklad vykonateľnosti rozhodnutia z dôvodu výšky priznanej istiny s príslušenstvom, s prihliadnutím na jeho dodávateľsko-odberateľské vzťahy, aj ako správcu bytových domov, čím by bola spôsobená značná ujma.

5. Žalobca vo vyjadrení k podanému dovolaniu uviedol, že ho nepovažuje za dôvodné a opodstatnené, lebo z jeho znenia nie je zrejmé, akých vád sa dovolateľ domáha. Žalovaný podľa jeho názoru v dovolaní nevymedzil dovolacie dôvody tak, ako to vyžadujú ustanovenia § 431 ods. 2 a § 432 ods. 2 CSP. Nad rámec uvedeného zdôraznil, že všetky žalovaným namietané otázky už boli predmetom skúmania a posúdenia zo strany súdov nižších inštancií, ktoré sa so všetkými námietkami dostatočne a relevantne zaoberali. Zároveň poukázal na to, že namietané znalecké dokazovanie bolo nariadené v roku 2014, teda ešte počas platnosti a účinnosti Občianskeho súdneho poriadku, ktorý v § 127 ods. 1 umožňoval súdu nariadiť znalecké dokazovanie aj bez návrhu účastníka konania. Dodal, že žalovaný súkromný znalecký posudok nepredložil včas, keďže ho predložil súdu až 30. novembra 2017, t. j. po uplynutí súdom poskytnutej trojmesačnej a ďalšej primeranej lehoty, pričom samotné konanie sa viedlo od roku 2011. Napokon uviedol, že námietka žalovaného týkajúca sa hodnotenia dôkazov a zistenia skutkového stavu nie je v dovolacom konaní opodstatnená. Navrhol dovolanie odmietnuť podľa § 447 písm. f) CSP, alternatívne zamietnuť ako nedôvodné podľa § 448 CSP.

6. Podľa § 444 ods. 1 CSP dovolací súd môže na návrh odložiť vykonateľnosť napadnutého rozhodnutia, ak sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa.

7. Dovolací súd nezistil splnenie podmienok pre odloženie vykonateľnosti dovolaním napadnutého rozhodnutia v zmysle § 444 ods. 1 CSP, a preto v súlade s doposiaľ ustálenou praxou o tom nevydal samostatné rozhodnutie.

8. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako dovolací súd (ďalej len „dovolací súd“ resp. „najvyšší súd“) príslušný na rozhodnutie o dovolaní (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) po preskúmaní, či dovolanie obsahuje zákonom predpísané náležitosti (§ 428 CSP) a či sú splnené podmienky podľa § 429 CSP, v rámci dovolacieho prieskumu dospel k záveru, že dovolanie je dôvodné.

9. Podľa § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné sú vymenované v § 420 a § 421 CSP.

10. Podľa § 420 písm. f) CSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

11. Podľa § 431 CSP dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada.

12. Podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená.

13. Podľa § 432 CSP dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia.

14. Podľa § 440 CSP dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný. Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní.

15. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP má určujúci význam vymedzenie „právnej“ otázky, ktorá dovolacím súdom ešte nebola riešená. Otázkou relevantnou podľa § 421 ods. 1 CSP môže byť len otázka právna (nie skutková). Môže ísť tak o otázku hmotnoprávnu, ako aj o otázku procesnoprávnu (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení). Na to, aby na základe dovolania podaného podľa uvedeného ustanovenia mohlo byť rozhodnutie odvolacieho súdu podrobené meritórnemu dovolaciemu prieskumu z hľadiska namietaného nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 432 ods. 1 CSP), musia byť (najskôr) splnené predpoklady prípustnosti (vecnej prejednávateľnosti) dovolania, zodpovedajúce niektorému zo spôsobov riešenia tej právnej otázky, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a tiež podmienky dovolacieho konania, medzi ktoré okrem iného patrí riadne odôvodnenie dovolania prípustnými dovolacími dôvodmi a spôsobom vymedzeným v ustanoveniach § 431 až § 435 CSP (napr. rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 4 Cdo 64/2018). K posúdeniu dôvodnosti dovolania a teda vecnej správnosti napadnutého rozhodnutia (či dovolateľom napadnuté rozhodnutie skutočne spočíva na nesprávnom právnom posúdení), môže dovolací súd pristúpiť len po prijatí záveru o prípustnosti dovolania.

16. V preskúmvanej veci predmetom posúdenia dovolacím súdom bolo namietané nesprávne právne posúdenie uplatneného nároku na náhradu mzdy pre prekážky na strane zamestnávateľa z dôvodu nezohľadnenia všetkých relevantných skutkových okolností sporu, týkajúcich sa vymedzených otázok žalovaným, ako aj namietaný nesprávny procesný postup súdu v súvislosti s vykonaním a hodnotením dôkazov, nevykonaním navrhnutým dôkazov, ako aj z dôvodu nedostatočného odôvodnenia rozhodnutia.

17. Z obsahu odôvodnenia napadnutého rozhodnutia vyplýva, že sa odvolací súd stotožnil so zisteným skutkovým stavom súdom prvej inštancie, ako aj s právnym posúdením, a preto napadnuté rozhodnutie ako vecne správne potvrdil (§ 387 ods.1, 2 CSP). V takom prípade zákon umožňuje odvolaciemu súdu použiť tzv. skrátené odôvodnenie rozsudku, avšak zároveň však vyžaduje, aby aj v prípade skráteného odôvodnenia odvolací súd zaujal jasné stanovisko k podstatným vyjadreniam strán predneseným v konaní pred súdom prvej inštancie, pokiaľ sa s nimi nevysporiadal v odôvodnení rozhodnutia súd prvej inštancie.

18. Vecnú správnosť potvrdzujúceho rozhodnutia treba chápať v širšom zmysle teda nielen z hľadiska hmotnoprávneho (aby totiž rozhodnutie plne zodpovedalo hmotnoprávnym predpisom upravujúcim dotknutý právny vzťah), ale aj z hľadiska procesnoprávneho, so zreteľom na skutočnosť, že len pri dôslednom a presnom dodržiavaní procesných ustanovení môžu byť splnené predpoklady na vydanie rozhodnutia úplne zodpovedajúceho zákonu. Potvrdeniu prvostupňového rozhodnutia preto musí predchádzať všestranné posúdenie veci odvolacím súdom, zhodnotenie tak procesného postupu súdu prvého stupňa, ako aj jeho úvah pri aplikácii predpisov hmotného práva (Z IV., s. 41).

19. Podstata práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky a ich spravodlivé rozhodnutie (I. ÚS 26/94).

20. Pod porušením práva na spravodlivý proces (vo všeobecnosti) treba rozumieť taký postup súdu, ktorým sa účastníkom konania znemožní realizácia tých procesných práv, ktoré im právna úprava priznáva za účelom zabezpečenia spravodlivej ochrany ich práv a právom chránených záujmov v tomktorom konkrétnom konaní, pričom miera tohto porušenia znamená porušenie práva na spravodlivý proces; jeho súčasťou je aj náležité odôvodnenie rozhodnutia (II. ÚS 559/2018, III. ÚS 47/2019, sp. zn. 4 Cdo 140/2019 alebo sp. zn. 4 Cdo 120/2019).

21. Žalovaný dôvodne namietal, že sudy nižších inštancií sa nedostatočne vysporiadali s jeho uplatnenými námietkami pri posudzovaní dôvodnosti uplatneného nároku a jeho výšky, s poukazom na záver znaleckého posudku vypracovaného H. Z., ktorým chcel preukázať výšku pravdepodobného

zárobku, ak by žalobca pracoval na inej pozícii u žalovaného. Zároveň pri posudzovaní relevantnosti skutkových tvrdení žalovaného sa nezaoberali ani výsledkami lustrácie žalobcu v Sociálnej poisťovni, z ktorej vyplynulo, že žalobca bol registrovaný ako zamestnanec v spoločnosti SEM s. r. o. Bratislava v rozhodnom období. I napriek spochybňovaniu záverov znaleckého posudku vypracovaného X.. H. J. v nadväznosti na rôzne výšky pravdepodobných zárobkov žalobcu stanovené znalkyňou, sudy nižších inštancií jasne a zrozumiteľným spôsobom neuviedli, prečo považovali sumu 2.919,84 eura za výšku pravdepodobného zárobku pre účely výpočtu náhrada mzdy pre prekážky na strane zamestnávateľa.

22. Bolo preto povinnosťou odvolacieho súdu vysporiadať sa s podstatnými tvrdeniami uvedenými v odvolaní žalovaného (§ 387 ods. 3 CSP). Za podstatný je potrebné považovať taký argument, ktorý je relevantný, teda má vecnú súvislosť s prejednávanou vecou a zároveň je takej povahy, že v prípade jeho preukázania (samostatne alebo v spojitosti s ostatnými okolnosťami) môže priniesť priaznivejšie rozhodnutie pre odvolateľa.

23. Zásada voľného hodnotenia dôkazov zakotvená v čl. 15 Základných princípov CSP a v § 191 CSP, vyplýva z ústavného princípu nezávislosti súdov (čl. 46 ústavy) a znamená, že záver, ktorý sudca urobí o vykonaných dôkazoch z hľadiska ich pravdivosti a dôležitosti pre rozhodnutie, je vecou jeho vnútorného presvedčenia a jeho logického myšlienkového postupu. Hodnotenie dôkazov úvahou súdu však neznamená ľubovôľu, lebo hodnotiacia úvaha musí vždy zodpovedať zásadám formálnej logiky, musí vychádzať zo zisteného skutkového stavu veci a vykazovať funkčnú a teleologickú zhodu s priebehom konania. Výsledky hodnotenia dôkazov sú súčasťou odôvodnenia rozhodnutia, v ktorom súd stručne, jasne a výstižne vysvetľuje, ktoré skutočnosti považoval za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a pod. Odôvodnenie rozhodnutia musí spĺňať náležitosti vyplývajúce z § 393 ods. 2 v spojení s § 220 ods. 2 CSP.

24. Aj podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva platí, že judikatúra síce nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia; ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-A, s. 12, § 29, Hiro Balani c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-B, Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997, Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998).

25. Ak všeobecný súd nevykoná dôkaz navrhovaný stranou konania, hoci tento má preukazovať takú, medzi stranami konania spornú skutkovú okolnosť, ktorá je pre meritórne posúdenie žalobného nároku významná, či dokonca rozhodujúca, znemožní tým strane konania uskutočniť jej patriace procesné práva v takej miere, že dôjde k porušeniu práva na spravodlivý proces. Znamená to vo svojich dôsledkoch aj porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 168/2019 z 21. novembra 2019).

26. Z týchto dôvodov dovolací súd považoval uplatnený dovolací dôvod v zmysle § 420 písm. f) CSP za opodstatnený, keďže nesprávnym procesným postupom súdov boli porušené procesné práva žalovaného v takej miere, že mali za následok porušenie práva na spravodlivý proces zaručeného čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, v ktorom je implikované aj právo na súdnu ochranu (čl. 46 ods. 1 ústavy). Procesný postup je nielen faktický postup súdu teda to, ako spor vedie, ale napr. aj postup súdu pri vykonávaní alebo hodnotení dôkazov (m. m. IV. ÚS 557/2020), ktorý má v konečnom dôsledku svoj odraz aj v samotnom odôvodnení rozhodnutia (Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 120/2020 z 21. januára 2021).

27. Dovolací súd napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu a súdu prvej inštancie zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, lebo nápravu nemožno dosiahnuť iba zrušením rozhodnutia odvolacieho súdu (§ 449 ods. 1, 2 v spojení s § 450 CSP).

28. Vzhľadom na zrušenie napadnutých rozhodnutí súdov nižších inštancií, dovolací súd sa ďalším

uplatneným dôvodom podľa § 421 písm. b) CSP nezaoberal.

29. V ďalšom konaní je úlohou súdu prvej inštancie doplniť dokazovanie za účelom náležitého zistenia rozhodných skutkových okolností týkajúcich výšky pravdepodobného zárobku žalobcu v rozhodnom období (od 6. augusta 2009 do 28. februára 2011), ktorý by žalobca dosahoval po skončení funkčného obdobia výkonu funkcie predsedu družstva, za predpokladu trvania pracovného pomeru žalobcu u žalovaného na základe pracovnej zmluvy z 31. októbra 2001. Zároveň je potrebné skúmať, či žalobcovi nebola ponúkaná iná pre neho vhodná práca, zodpovedajúca jeho kvalifikácii a zdravotnému stavu, teda, či nedošlo k dohode o zmene pracovných podmienok, s tým, že vzhľadom na pracovný pomer žalobcu v inej spoločnosti (viď lustrácia v Sociálnej poisťovni) je potrebné aj zohľadniť, či by žalobca plnenie si pracovných povinností mohol vykonávať aj u žalovaného. Na základe doplneného dokazovania, následne uplatnený nárok posúdiť aj z hľadiska toho, či plnenie pracovných povinností žalobcu v inom pracovnom pomere z objektívneho hľadiska bolo možné vykonávať a teda, či v takom prípade žalobca nedeclaroval nezáujem zotrvať v pracovnom pomere u žalovaného, a preto by boli dané prekážky na strane zamestnanca. Ďalej je potrebné vysporiadať sa s relevantnými argumentmi žalovaného, ktoré dosiaľ súdy nižších inštancií nezodpovedali, na ktoré poukázal v dovolaní (bod 3), vrátane posúdenia s čl. 2 Zákonníka práce.

30. O trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania rozhodne súd prvej inštancie v novom rozhodnutí vo veci samej rozhodol v súlade s § 453 ods. 1, 3 v spojení s § 262 ods. 1 CSP a zásadou úspechu strany v spore (§ 255 ods. 1 CSP).

31. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.